

Alice Masaryková

VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI ČESKÝCH DĚJIN

Alice Garrigue Masaryková

Základní informace

- * 3. 5. 1879 Vídeň
- † 29. 11. 1966 Chicago (87 let)
- Nejstarší dcera T. G. Masaryka a jeho ženy Charlotty
- 4 sourozenci

Františka
+ 1858 - 1858 ?

Tomáš Masaryk
+ 7. 3. 1850 - 14. 9. 1937 ?
Habitka Litý

Charlotta Garrigue
+ 20. 11. 1850 - 13. 5. 1923 ?
Brooklyn Litý

sňatek
15. 3. 1878
Brooklyn

Alice
+ 3. 5. 1879 - 29. 11. 1966 ?
Věleš Chicago

Herbert
+ 1. 5. 1880 - 15. 3. 1915 ?
Věleš Praha

Jan
+ 14. 9. 1886 - 10. 3. 1948 ?
Praha Praha

Eleonor
+ 2. 3. 1890 - 18. 7. 1890 ?
Praha Praha

Olga
+ 25. 5. 1891 - 12. 9. 1978 ?
Praha Brno/Brno (Olšany)

sňatek
20. 8. 1910 - Praha
rozvod 23. 10. 1914
Bohumila
roz. Brynychová,
ovd. Slavítková
(1876 - 1962)

sňatek
28. 12. 1924 - New York
Frances Crane (+1886 - ?1954)
rozvod 28. 2. 1931

1. sňatek
leden 1913 - Praha
Vendelín Halák (+1884 - ???)
rozvod v r. 1914
2. sňatek
10. 12. 1920 - Praha
Henri Revilliod (+1873 - ?1956)

Dětství

- Rakousko – Uhersko, první 3 roky ve Vídni
- Prázdniny na Moravě (Hustopeče, Klobouky), později na Slovensku
- Život v Praze – návštěvy společenských akcí, muzeí, diskuzní sezení, ženských klubů
- 1886 – rodina se musí vystěhovat z domu, kvůli sporům o pravost Rukopisů
- Soukromá obecná škola
- Měšťanská škola

Vzdělání

- Vzdělání pro ženy nebylo samozřejmé
- Gymnázium Minerva – absolventky měly možnost jít studovat na vysokou školu
- Lékařská fakulta
- Filosofická fakulta

Lipsko, USA

- Postgraduální studium v Lipsku (historie, ekonomie, sociologie)
- Chicago – středisko přistěhovalců
- Sociální péče – v USA na vysoké úrovni
- Nabídka práce učitelky v USA - odmítá, vrací se do Prahy

Pedagogická činnost

- 1906 – jako pedagožka nastupuje na dívčí lyceum v Českých Budějovicích
- Celibát pro učitelky
- Vyučovala němčinu, dějepis, zeměpis a vychovatelství
- Vydobyla dívkám právo na hodiny tělocviku
- 1910 – dívčí lyceum v Praze Holešovicích

Sociologie

- Sdružení akademicky vzdělaných žen
- Podílela se na ustanovení sociologického semináře na české univerzitě
- Seminář vyučovali – teoretickou sekci dr. B. Foustka, konkrétní sekci dr. E. Beneš a praktickou sekci dr. A. Masaryková
- Zakladatelka sociologického výzkumu u nás

1. světová válka

- Masaryk a Olga odjíždí do Švýcarska, pak do Londýna – doma je na něj vydán zatykač
- Alice s matkou zůstávají v Čechách
- Bratr Jan nucen nastoupit vojenskou službu
- Alice publikuje pod pseudonymem Jan Skála
- Ošetřovatelka v Pardubicích
- Domovní prohlídka u Masaryků, výslech Alice
- Zatčení, obvinění z vlastizrady – vězněna v Praze, pak ve Vídni (8 měsíců) – propuštěna na nátlak veřejnosti
- Zákaz pedagogické činnosti
- 1918/1919 – otevírá vyšší sociální školu

28. 10. 1918

Československý červený kříž

- Vznik 6. 2. 1919
- Alice se stává první předsedkyní Červeného kříže
- Pomoc nejen ve válce, ale i v době míru
- Cílem bylo vybudovat národ „fyzicky a duševně zdravý, vzdělaný a šťastný“
- Charitativní akce a sbírky

„Mír není odpočinek, mír je aktivita“

Červený kříž

Po dvaceti letech práce:

- Přes 300 středisek první pomoci
- 100 mobilních zdravotnických stanic
- 190 sanitek a 102 dalších vozidel
- 2 vlaky
- 1 letadlo
- 42 nemocnic
- 74 000 samaritánů
- 12 707 dobrovolných sester

Samaritská služba

- Poskytování první pomoci, nejnnutnější ošetření než se dostaví lékař
- Předchůdce dnešní zdravotnické záchranné služby
- Této službě se ujal Československý červený kříž, který poskytoval školení a začal ji aktivně poskytovat s pomocí hasičského sboru
- Vytvořena síť samaritánských stanic na celém území

Pomoc červeného kříže v zahraničí

- Pomoc při hladomoru v Rusku a na Ukrajině
- Desítky vagónů s potravinami
- Pomoc v Japonsku po ničivém zemětřesení (1923)
- Zemětřesení v Řecku a Bulharsku
- Pomoc pro děti ve válce ve Španělsku

Blížící se válka

- 30. léta – hospodářská krize, v Evropě se začínají utvářet různá hnutí a strany, co slibují lepší zítřky
- Masaryk má chatrné zdraví, v roli prezidenta ho nahrazuje Edvard Beneš
- 1937 Masaryk umírá
- Alice odchází na nějakou dobu za bratrem Janem do Londýna
- Z 29. na 30. září 1938 podepsána Mnichovská dohoda
- Beneš odchází do exilu – země pod velkým tlakem
- Červený kříž přichází o několik poboček a majetek – Alice odchází po 20 letech z postu předsedkyně
- Alice odchází do USA

2. světová válka

- Září 1939
- Nárůst uprchlíků – nutné zajistit humanitární pomoc
- Pomáhá zakládat československé pobočky Amerického červeného kříže
- Udržovala kontakt s českými exilovými politiky a krajany
- Často přednášela
- Zdravotní problémy, deprese, několikrát pobyt v sanatoriu

Návrat do vlasti

- Návrat spolu s bratrem Janem zpátky do Československa
- Alice se po návratu už nechtěla angažovat ve veřejném životě
- Opět zastávala post formální předsedkyně Červeného kříže, v roce 1947 odstupuje z funkce, zůstává však řadovou členkou

1948

- Únor 1948 přebírají komunisté definitivně moc, prezidentem se stává Klement Gottwald
- Tragicky umírá bratr Jan (sebevražda ?)
- Komunismus a jeho sklony k násilí jí připomínal jinou odrůdu fašismu
- Na post předsedkyně Červeného kříže je dosazena Marta Gottwaldová (pětiletky)
- Zemřel Edvard Beneš
- Roku 1948 odletěla za sestrou Olgou do Švýcarska
- Od roku 1950 žila trvale v USA

Život v emigraci

- Doma jí komunisté zabavili veškerý majetek
- V Americe píše memoáry, setkává se s krajany
- Občas vystupuje v rádiu Svobodná Evropa
- Prodělala mozkovou příhodu, přišla o zrak a její zdravotní stav se zhoršil
- Dožila v českém domově pro seniory v Chicagu, kde ve věku 86 zemřela
- V roce 1994 byly její ostatky převezeny do ČR a uloženy do rodinné hrobky v Lánech

100 let Červeného kříže

- <https://www.youtube.com/watch?v=ZREy27GJQsc>

Zdroje

- https://theses.cz/id/56jarn/A_G_Masarykov.pdf?fbclid=IwAR3DYmtdJSueTu-q8DVdBmySBlqBoo0pAWjYnWkXHC7nR4Er4k2SMsqYMIk
- <https://plus.rozhlas.cz/zeny-tri-republik-alice-masarykova-prezidentova-dcera-a-spoluzakladatelka-7562978>
- <https://echo24.cz/a/SPJsV/alice-masarykova-ve-stinu-otce>
- <https://www.reflex.cz/clanek/causy/73634/alice-masarykova.html>
- <https://dvojka.rozhlas.cz/roli-prvni-damy-nechtela-bala-se-zklamati-a-prisly-deprese-pribehy-slavnych-alice-7455650>
- <http://www.pksp.cz/historiesocp.html>
- <https://www.cervenkykriz.eu/cz/100.aspx>

Děkuji za pozornost!

VYPRACOVALA: VERONIKA ŠROMOVÁ
(411409)